

מסעות בין המצרים.

(1) מדרש רבה במדבר פרשה כג פסקה א

(א) הלכה מי שהיה נרדף מן הגוים או מן הלסטים מהו שיחלל את השבת כך שנו רבותינו מי שהיה נרדף מן הגוים או מן הלסטים מחלל את השבת בשביל למלט את נפשו וכך אנו מוצאין בדוד כשביקש שאול להרגו ברח ממנו ונמלט אמרו רבותינו מעשה שבאו לגדולי ציפורי כתבים רעים מן המלכות הלכו ואמרו לר' אלעזר בן פרטא רבי כתבים רעים באו לנו מן המלכות מה אתה אומר נברח והיה מתיירא לומר להם ברחו ואמר להם ברמז ולי אתם שואלים לכו ושאלו את יעקב ואת משה ואת דוד מה כתיב ביעקב (הושע יב) ויברח יעקב וכן במשה (שמות ב) ויברח משה וכן בדוד (ש"א י"ט) ודוד ברח וימלט וכה"א (ישעיה כו) לך עמי בא בחדריך אמר להם הקב"ה וכאלו כל גדולי עולם יראו וברחו מן שונאיהם כל אותן מ' שנה שעשיתם במדבר לא הנחתי אתכם לברוח אלא הייתי מפיל שונאיכם לפניכם במה שהייתי עמכם ולא עוד אלא כמה נחשים וכמה שרפים וכמה עקרבים היו שם שנא' (דברים ח) נחש שרף ועקרב ולא הנחתי אותם להזיק אתכם לכך אמר הקב"ה למשה כתוב את המסעות שנסעו ישראל במדבר כדי שיהיו יודעים מה נסים שעשיתי להם מנין ממה שקרינו בענין אלה מסעי.

בעל שם טוב במדבר פרשת מסעי אות א

א. אלה מסעי בני ישראל וגו'. שמעתי בשם אדוני אבי זקני זללה"ה כי כל המסעות היו מ"ב, והם אצל כל אדם מיום הולדו עד שובו אל עולמו, ולהבין זה כי מיום הלידה והוצאתו מרחם אמו הוא בחינת יציאת מצרים כנודע, ואחר כך נוסע ממסע למסע עד בואו לארץ החיים העליונה, וכמו שזכרנו בפסוק על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו (במדבר ט'), י"ח, כי הוא בחינתב) קטנות וגדלות, עיין שם בפירושו הפסוק הנ"ל:

וגם שמעתי מאיש אחד מיוחד, שהמ"ב מסעות הוא בחינת הספירה משם מ"ב, שמלילה ראשונה של פסח עד חג השבועות, שהוא השלימות בקבלת התורה, ואף על פי שהם מ"ט יום, כל שבוע הוא בחינה אחד הכוללת כידוע, ושורשם הם מ"ב, והם מרומזים נגד המ"ב מסעות הנכתבים פה:

ובודאי נכתבו המסעות בתורה להורות הדרך הישר לאיש הישראלי, לידע הדרך הישר אשר ילך בו כל ימי חייו, ליסע ממסע למסע, וידוע שכל המסעות הם בחינות קדושים וטהורים, כמו ששמעתי מן אדוני אבי זקני זללה"ה (ג) בשם ספר ברית מנוחה קברות התאוה הוא בחינת החכמה, כי שם קברו את העם המתאווים, פירוש, מי שבא למדת חכמה אזי בטל ממנו כל התאוות, מרוב דביקותו בו יתברך שמו, ומזה נבין לכל המסעות שבודאי הם בחינות קדושות ומעלות רמות, וכן גם כן תבערה בודאי הוא בחינה קדושה, אך הם כאשר באו למקומות הללו נשתנה הדבר על ידי מעשיהם, ונהפך להם ללא טובה רחמנא ליצלן, כמו שמפורש בתורה קברות התאוה כי שם קברו (שמות י"א, ל"ד) וכן שאר המסעות כפשוטן, וכן בתבערה כי בערה במ אש ה', ואם היו נוסעים ובאים למסעות הנ"ל ולא ישנו אותם במעשיהם, בודאי היה מאיר להם כל מסע ומסע באור הגנוז בתוכו, ודי בזה למבין:

והוא שאמר הכתוב אלה מסעי בני ישראל וגו' ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה', פירוש, משה כתב בתורה המסעות איך הם עומדים ברומו של עולם, מתחילת יציאת האדם מרחם אמו, עד בואו לארץ החיים העליונה, כדי שידע האדם הדרך אשר ילך בה על פי ה', אבל ואלה מסעיהם למוצאיהם, היינו האיך שינו אותם במעשיהם

ללא טובים, ולכך לא נאמר כאן על פי ה', והבן זה, וה' יורנו בדרך הישר והאמת לפניו אמן: (דגל מחנה אפרים פרשת מסעי)

שפת אמת ספר במדבר - פרשת מסעי - שנת [תרס"ד]

במדרש גדולי עולם ברחו ואני לא נתתי אתכם לברוח לכן אמר הקב"ה למשה כתוב המסעות. כי הדרך לברוח מן הסכנה. והקדוש ברוך הוא הביא את בני ישראל באותן הדרכים המסוכנים כמו שכתוב ימצאהו בארץ מדבר. ויציאת מצרים וכל המסעות היה הכל דרך ולימוד לבני ישראל לדורות להיות נושעים בתוך המצר עצמו שלא לברוח רק למצוא דרך תוך המיצר עצמו. ועל זה איתא המדריכנו על במות אויבינו. ולכן כתיב ולא אמרו איה ה' המעלה אותנו מארץ מצרים המוליך אותנו במדבר שכשבא עת צרה צריכין לזכור ביציאת מצרים ובאלה המסעות להיות נושע תוך המיצר. ולכן נקבע פרשה זו בין המצרים [התקופה שבין יז תמוז לתשעה באב] דאיתא הקב"ה עונה בעת רצון ועונה בעת צרה. וכתוב מן המיצר קראתי יה. קריאה הוא דביקות. שגם מתוך המיצר נמצא דרך דביקות אל הבורא. ובני ישראל צריכין לבוא לדביקות הבורא בכל העתים כמו שכתוב עת לבכות ועת לשחוק לפעמים באין אל השורש על ידי שמחה ולפעמים על ידי בכיה.

סוד שם בן מ"ב.

אָנָּא בְּכַח גְּדֻלַּת יְמִינְךָ תַּתִּיר צָרוּךְ:

קִבֵּל רַחֵם עֲמָךְ שְׂגָבְנוּ טַהֲרֵנוּ נוֹרָא:

נָא גְבוּר דּוֹרְשֵׁי יַחֲוֶךָ קִבְּבַת שְׁמַרְם:

בְּרַחֲמֵם, טַהֲרֵם, רַחֲמֵם, צַדִּיקְתָּךְ תְּמִיד גְּמֵלֵם:

תְּסִיחַ קְדוֹשׁ בְּרוּךְ טוֹבְךָ נִהַל עֲדָתְךָ:

יַחֲיֵד גְּאֻה לְעַמְּךָ פְּנֵה זֹכְרֵי קִדְשֶׁךָ:

שׁוֹעֲתֵנוּ קִבֵּל וְשִׁמְעַ צַעֲקוֹתֵנוּ יוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת:

וְאַהֲבַת אֵת יְדוּד אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל לִבְּךָ וּבְכֹל נַפְשֶׁךָ וּבְכֹל מַאֲדָּךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵצִוְךָ הַיּוֹם עַל לִבְּךָ: וְשִׁנְנֵתָם לְבִנְיָה וְדַבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִקְתְּךָ בְּדַרְךָ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדְךָ וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וְכַתְּבָתָם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעֲרֶיךָ: